

Σενάριο τουρκικής εισβολής στο Βόρειο Ιράκ

Εκτός από την αύξηση των τουρκικών αεροναυτικών δυνάμεων και τη διεξαγωγή των αεροναυτικών ασκήσεων στην ανατολική Μεσόγειο, που επιδεινώνουν την κατάσταση ασφάλειας της περιοχής, η Άγκυρα προετοιμάζεται και για τη διεξαγωγή χερσαίων εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ευρείας κλίμακας κατά του ΡΚΚ στο βόρειο Ιράκ. Ως γνωστόν, η τελευταία χερσαία επιχείρηση διεξήχθη στις αρχές του 2008, όταν περίπου 10.000 Τούρκοι στρατιώτες εισέβαλαν στο βόρειο Ιράκ υποστηριζόμενοι από την τουρκική πολεμική αεροπορία. Η πιθανότητα μιας τέτοιας επιχείρησης άρχισε να ενισχύεται από μια σειρά δηλώσεων και επισκέψεων Τούρκων αξιωματούχων, που πραγματοποιήθηκαν το τελευταίο χρονικό διάστημα, όπως για παράδειγμα:

- ✓ Του ηγέτη του τουρκικού κόμματος MHP, Devlet Bahçeli, ο οποίος πριν μερικές ημέρες ζήτησε από την τουρκική κυβέρνηση να αποφασίσει τη διεξαγωγή μιας χερσαίας εκκαθαριστικής επιχείρησης ευρείας κλίμακας κατά του ΡΚΚ στο βόρειο Ιράκ, πριν την έλευση του χειμώνα, καθότι λόγω των χιονοπτώσεων η πρόσβαση στην περιοχή θα ήταν σχεδόν αδύνατη για τις χερσαίες τουρκικές δυνάμεις. Στην εν λόγω επιχείρηση «δεν πρέπει να μείνει ούτε μια πέτρα χωρίς να την αναποδογυρίσουμε» είπε χαρακτηριστικά ο Bahçeli.
- ✓ Του υφυπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας, Feridun Sinirlioglu, ο οποίος στις αρχές Σεπτεμβρίου επισκέφθηκε το Ιράκ και συζήτησε το θέμα με Ιρακινούς αξιωματούχους, τονίζοντας ότι τους τελευταίους δύο μήνες οι αντάρτες του ΡΚΚ πραγματοποίησαν επιθέσεις κατά των τουρκικών δυνάμεων, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν δεκάδες Τούρκοι στρατιώτες. Ως απάντηση, από τις 17 Αυγούστου του 2011, η τουρκική πολεμική αεροπορία έχει πραγματοποιήσει μια σειρά επιδρομών κατά των θέσεων του ΡΚΚ στο βόρειο Ιράκ. Οι απώλειες των Κούρδων ανταρτών ανήλθαν σε περίπου 160 νεκρούς. Ταυτόχρονα, ανάλογες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στα σύνορα Τουρκίας-Ιράκ-Ιράν διεξήγαγαν και οι δυνάμεις των Φρουρών της Ιρανικής Επανάστασης (Iranian Revolutionary Guard Corps – IRGC) κατά των Ιρανών Κούρδων ανταρτών του PJAK.
- ✓ Του Τούρκου υπουργού Εσωτερικών Idris Naim Sahin, ο οποίος στις 13 Σεπτεμβρίου δήλωσε ότι η Άγκυρα προετοιμάζεται να εισβάλει στο βόρειο Ιράκ διεξάγοντας ταυτόχρονα χερσαίες και αεροπορικές επιθετικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας, προκειμένου να καταστρέψει τους θύλακες του ΡΚΚ στο όρος Kandil και στις υπόλοιπες περιοχές (Hakurk, Zap, Haftanin, Metina, Gara, Avasin, Mahmur, κτλ), που χρησιμοποιούν οι Κούρδοι αντάρτες για να επιτεθούν κατά των τουρκικών χερσαίων δυνάμεων. Μάλιστα, ο Τούρκος υπουργός άφησε να εννοηθεί ότι η Άγκυρα έχει ήδη ενημερώσει την Κουρδική Περιφερειακή Κυβέρνηση (Kurdistan Regional Government - KRG) για την εν λόγω επιχείρηση.
- ✓ Του αντιπροέδρου της τουρκικής κυβέρνησης, Besir Atalay, ο οποίος πρόσφατα δήλωσε ότι για την επιχείρηση είναι σύμφωνος και ο πρόεδρος της Κουρδικής Περιφερειακής Κυβέρνησης, Massoud Barzani. Ο Atalay άφησε να εννοηθεί ότι στη

διεξαγωγή της επιχείρησης πιθανόν να συνδράμουν οι δυνάμεις της Κουρδικής Περιφερειακής Κυβέρνησης, αλλά και η Τεχεράνη παρέχοντας στρατιωτικές πληροφορίες στην Άγκυρα για τους αντάρτες του ΡΚΚ και του ΡJAK. Επίσης, δεν παρέλειψε να επικρίνει την πρόθεση του Ισραηλινού υπουργού Εξωτερικών, Avigdor Lieberman, για πιθανή ισραηλινή υποστήριξη του ΡΚΚ.

- ✓ Του έτερου αντιπροέδρου της τουρκικής κυβέρνησης, Bulent Arinc, ο οποίος τη Δευτέρα 12 Σεπτεμβρίου δήλωσε ότι ο χρόνος διεξαγωγής της επιχείρησης στο βόρειο Ιράκ δεν έχει καθορισθεί και ότι αυτές οι πληροφορίες δεν ανακοινώνονται. Πρόσθεσε δε ότι στην παρούσα φάση αυτό που απασχολεί το τουρκικό υπουργείο Εξωτερικών σχετικά με το κουρδικό είναι η μεταστάθμευση των αμερικανικών μη επανδρωμένων μαχητικών αεροσκαφών (UCAVs) τύπου Predator, από το Ιράκ στην Τουρκία. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι η Άγκυρα επιδιώκει να συμφωνήσει με την Ουάσιγκτον τη μεταφορά των Predators -επιχειρούν εντός του Ιράκ από το 2007- στην ανατολική Τουρκία, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από την τουρκική υπηρεσία στρατιωτικών πληροφοριών στον αγώνα κατά του ΡΚΚ. Σε επιχειρησιακό επίπεδο, τα Predators μπορούν να παρακολουθούν τις κινήσεις των ανταρτών του ΡΚΚ εντός και εκτός των τουρκικών εδαφών, αλλά και να βάλουν κατά των θυλάκων των ανταρτών όταν απαιτηθεί. Ως γνωστόν, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011, οι αμερικανικές δυνάμεις θα αποσυρθούν από το Ιράκ, όμως ακόμη το αμερικανικό πεντάγωνο δεν έχει αποφασίσει αν θα μεταφέρει τα Predators σε τουρκικό έδαφος ή σε κάποια άλλη περιοχή (πιθανόν το Πακιστάν ή το Αφγανιστάν). Ειδικά τώρα που έχουν επιδεινωθεί περαιτέρω οι τουρκο-ισραηλινές σχέσεις, η Ουάσιγκτον δεν φαίνεται διατεθειμένη να ικανοποιήσει τις τουρκικές προσδοκίες, ασχέτως αν η Άγκυρα έχει συναινέσει στην εγκατάσταση του ραντάρ έγκαιρης προειδοποίησης του αντιβαλλιστικού προγράμματος του ΝΑΤΟ στη Malatya (Μελέτη), για την αντιμετώπιση της πυραυλικής απειλής από το Ιράν και τη Βόρεια Κορέα. Επιπρόσθετα, ισραηλινές πληροφορίες αναφέρουν ότι οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα UAVs τύπου Heron, που έχουν παραλάβει από το Ισραήλ, αφού απέλασαν τους Ισραηλινούς τεχνικούς (τρία Herons κατέπεσαν, τέσσερα έχουν μεταφερθεί στο Ισραήλ για επισκευές και τρία παραμένουν μη επιχειρησιακά στην Τουρκία). Όσον αφορά τα τουρκικά UAVs τύπου ANKA της Turkish Aerospace Industries (TAI), θα πρέπει να τονισθεί ότι διαθέτουν περιορισμένες επιχειρησιακές δυνατότητες και δεν μπορούν να πετάξουν υπεράνω του όρους Kandil, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζουν και προβλήματα στα ηλεκτρονικά τους συστήματα και αδυνατώντας να μεταφέρουν δεδομένα στα τουρκικά κέντρα διοίκησης και ελέγχου.

Όλα τα παραπάνω οδηγούν στην εκτίμηση ότι η Άγκυρα προβληματίζεται αν στην τρέχουσα χρονική περίοδο, κατά την οποία είναι πολύ πιθανόν να εμπλακεί σε αεροναυτικές επιχειρήσεις στην ανατολική Μεσόγειο, θα ήταν σκόπιμο να δημιουργήσει άλλο ένα μέτωπο στο βόρειο Ιράκ κατά του ΡΚΚ, πέρα από τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις που διεξάγονται εντός της νοτιοανατολικής Τουρκίας. Η λογική λέει «όχι», αφού η απειλή των Κούρδων ανταρτών δεν έχει σημειώσει σημαντική αύξηση σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν. Όμως, οι ενδείξεις που προαναφέρθηκαν χαρακτηρίζονται τουλάχιστον ως ισχυρές. Την απάντηση στο ερώτημα θα μας τη δώσει ο Τούρκος πρωθυπουργός στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, αφού προηγουμένως έχει εξασφαλίσει τη συγκατάθεση της Ουάσιγκτον και έχει συνυπολογίσει το κόστος της πιθανής αντίδρασης της κουρδικής οργάνωσης εντός της τουρκικής επικράτειας. Διότι αν πράγματι έχει αποφασίσει να εισβάλει με χερσαίες δυνάμεις στο βόρειο Ιράκ, τότε θα πρέπει να το πράξει μέχρι και τον επόμενο μήνα ή στις αρχές του 2012, ειδάλλως ο τουρκικός στρατός θα αντιμετωπίσει τις κακουχίες των δυσμενών καιρικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή, με αποτέλεσμα να εγκλωβισθεί, να επιβραδύνει τις κινήσεις του και τελικά να μην επιφέρει το επιθυμητό πλήγμα κατά του ΡΚΚ.

Βέβαια, αν προσπαθήσουμε να εξαντλήσουμε όλα τα πιθανά σενάρια, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε και ότι δεν αποκλείεται ο κύριος Erdogan, στην προσπάθειά του να καταστεί περιφερειακός ηγέτης στη μετά την «αραβική άνοιξη» εποχή, έχει κυριευθεί από ένα πολεμικό ντελίριο ή ακόμη και ότι σκοπεύει να παραμείνει μόνιμα στα πετρελαιοπαραγωγά εδάφη της βόρειας ιρακινής επικράτειας, αφού σε περίπτωση τριών μηνών οι αμερικανικές δυνάμεις θα αποσυρθούν. Το 2008, ο πρώην Αμερικανός πρόεδρος George Bush αναγκάστηκε επανειλημμένα να πιέσει την Άγκυρα, προκειμένου ο τουρκικός στρατός

να αποσυρθεί από το βόρειο Ιράκ. Γιατί λοιπόν, με το πρόσχημα των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων κατά των ανταρτών του ΡΚΚ, να μην εισβάλει και να παραμείνει στην περιοχή; Ποιος θα τον αναγκάσει να αποσυρθεί μετά το πέρας των επιχειρήσεων; Είναι απίθανο να συναφθεί μια μυστική συμφωνία μεταξύ Ουάσιγκτον και Άγκυρας για το βόρειο Ιράκ, προκειμένου η Τουρκία να παραιτηθεί από τις αξιώσεις της στην ανατολική Μεσόγειο, τη στιγμή μάλιστα που δεν μπορεί να τις στηρίξει σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας; Εξάλλου, η Τουρκία ποτέ δεν έπαψε να διατυμπανίζει ότι οι Τουρκμένοι συνιστούν πλειοψηφία στην πλούσια σε κοιτάσματα πετρελαίου επαρχία του Κιρκούκ, ότι καταπατούνται κατάφορα τα δικαιώματά τους και ότι στην περιοχή θα πρέπει να εφαρμοσθεί ένα ειδικό status. Οι θέσεις αυτές της Άγκυρας για το βόρειο Ιράκ ήταν και μια από τις κύριες αιτίες που δεν εφαρμόστηκε το άρθρο 140 του ιρακινού Συντάγματος, το οποίο προέβλεπε τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το μέλλον της επαρχίας του Κιρκούκ. Ενός δημοψηφίσματος, που αν είχε διεξαχθεί, θα κατέληγε στην προσάρτηση της επαρχίας στην Κουρδική Περιφερειακή Κυβέρνηση.

Πάντως, αυτό που θα προκύψει από μια τέτοια τουρκική ενέργεια και άπτεται της ελληνικής πραγματικότητας είναι ότι εάν πράγματι έχει αποφασισθεί η εφαρμογή ενός τέτοιου σχεδίου (εισβολής χερσαίων τουρκικών δυνάμεων στο βόρειο Ιράκ), τότε η πιθανότητα εμπλοκής των τουρκικών αεροναυτικών δυνάμεων στην ανατολική Μεσόγειο περιορίζεται σημαντικά, χωρίς όμως να μηδενίζεται, αφού οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις διαθέτουν την επιχειρησιακή δυνατότητα να διεξάγουν ταυτόχρονα αεροναυτικές και χερσαίες επιχειρήσεις σε δύο διαφορετικά θέατρα επιχειρήσεων.

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στην εκτίμηση ότι η Τουρκία σε καμιά περίπτωση δεν θα μπορούσε να εκμεταλλευθεί τους υδρογονάνθρακες της ανατολικής Μεσογείου, διότι οι αξιώσεις της είναι σε πλήρη αντίθεση με τη διεθνή νομιμότητα και επιπρόσθετα προσκρούουν στα αμερικανο-εβραϊκά συμφέροντα. Στην καλύτερη των περιπτώσεων, μόνο το ψευδοκράτος θα μπορούσε να ωφεληθεί, μετά από μια μελλοντική επανένωση. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι καμιά πετρελαϊκή εταιρεία δεν θα αποφάσιζε να επενδύσει αψηφώντας συγχρόνως τη διεθνή νομιμότητα, τα συμφέροντα των Αμερικανο-Εβραίων και την αυξημένη συγκρουσιακή κατάσταση που επικρατεί στην ανατολική Μεσόγειο. Επομένως, οι μελλοντικές συναφείς επιδιώξεις της Άγκυρας θα έχουν ως στόχο τη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κρήτης-Κύπρου και πιθανόν το βόρειο Ιράκ. Για το λόγο αυτό, θα διατηρεί στενές σχέσεις συνεργασίας με την Αίγυπτο και τη Λιβύη, προκειμένου να αποτρέψει οποιαδήποτε μελλοντική διμερή ελληνο-αιγυπτιακή ή ελληνο-λιβυκή συμφωνία καθορισμού ορίων Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ). Ταυτόχρονα, θα διατηρεί αυξημένη αεροναυτική παρουσία νότια του Καστελόριζου και θα προαναγγέλλει παράνομες διεξαγωγές ερευνών στην ίδια θαλάσσια περιοχή (όπως για παράδειγμα, η τουρκική αγγελία προς ναυτιλομένους NAVTEX, για τη διεξαγωγή ερευνών το χρονικό διάστημα 15 Σεπτεμβρίου έως 15 Νοεμβρίου 2011, από το νορβηγικό ερευνητικό πλοίο Bergen Surveyor), προκειμένου να αναγκάσει την Αθήνα να συνάψει διμερή ελληνο-τουρκική συμφωνία, που θα προβλέπει συρρίκνωση της έκτασης της ελληνικής ΑΟΖ στη νοτιοανατολική της πλευρά.

Γιαννακόπουλος Βασίλης
geostrategical@yahoo.gr